

بن سلمان از خشم آمریکا واهمه‌ای ندارد چون هر چه خواسته در اختیارش گذاشته‌ایم

به قلم سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrsw-n-0/)

۱۷ اکتبر ۲۰۱۸

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/course-saudi-arabias-leader-doesnt-fear-us-fury-we-give-him-everything-he-wants

العربية (/ar/policy-analysis/la-bd-mn-zym-alswdyt-la-yhab-ghyz-alwlayat-almthdt-fwashntn-ttyh-kl-ma-yryd/)

درباره نویسنده

سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrsw-n-0/)

مقاله‌ها و دیدگاه‌ها

ما بارها و بارها به ولیعهد عربستان نشان داده‌ایم که می‌تواند با مصونیت کامل هر کاری بکند

گزارش‌های اطلاعاتی حاکی از آن است (<https://www.cnbc.com/2018/10/11/intercepts-implicate-saudi-arabia-in-khashoggi-disappearance-report.html>) که عربستان سعودی جمال خاشقجی ستون‌نویس واشنگتن پست را در ماه جاری و در کنسولگری خود در استانبول به دستور محمد بن سلمان ولیعهد این کشور به قتل رسانده است. هفته گذشته بن سلمان <https://www.axios.com/trump-mohammed-bin-salman-denies-knowledge-of-khashoggi-c0441d53-eee3-41c0-811f-5e8692b16517.html> به پرزیدنت ترامپ گفت که هیچ‌گونه اطلاعی از این واقعه نداشته است اما او کسی است که در سال‌های اخیر با اندیشه دستیابی قریب‌الوقوع به تخت پادشاهی و در راستای یکپارچه‌سازی قدرتش سرکوب منتقدان خود را رهبری کرده است.

اگر ولیعهد و یا هر شخص دیگری در دولت او مسئول بوده باشد روشن است که بر این باور بوده‌اند که عربستان می‌تواند بی هیچ نكوهش و توبیخی از سوی ایالات متحده از مخمصه ربودن و قتل خاشقجی جان سالم به در ببرد (خطرناک‌تر این است که آنها باور داشته باشند که پیشاپیش از تأیید تلویحی واشنگتن برخوردار بوده‌اند) دلیلی برای این امر وجود دارد: بن سلمان چندان روابط نزدیکی با دولت ترامپ برقرار کرده که هر چه خواسته از دولت ترامپ گرفته است. ممکن است بن سلمان منطقی به این نتیجه رسیده باشد که تا آنجا که به سیاست ایالات متحده آمریکا مربوط می‌شود می‌تواند با مصونیت هر اقدامی بکند.

بن سلمان نزدیک‌ترین رابطه (<https://www.nytimes.com/2018/06/13/world/middleeast/trump-tom-barrack-saudi.html>) را با

چرد کوشنر مشاور ارشد و داماد رئیس‌جمهور ترامپ دارد و شواهد روشنی در باره پیوند آن دو

(https://www.washingtonpost.com/politics/how-jared-kushner-forged-a-bond-with-the-saudi-crown-prince/2018/03/19/2f2ce398-2181-11e8-badd-7c9f29a55815_story.html?utm_term=.a506fa0743c0) در دست است (کوشنر

با موفقیت ترامپ را متقاعد کرد که عربستان سعودی را به عنوان مقصد اولین سفر خارجی‌اش در مقام رئیس‌جمهور برگزیند). اما در سال 2017 و پس از آن که بن سلمان به عنوان ولیعهد معرفی شد بسیاری در واشنگتن از جمله بخش بزرگی از جامعه تجاری و رسانه‌های

خبری آمریکا شیفته بن سلمان (<https://www.nytimes.com/2017/11/23/opinion/saudi-prince-mbs-arab-spring.html>) شدند و آنچه که ظاهراً نویدش را می‌داد، جوانی بن سلمان و سبک‌وسایق دلچسب شخصی‌اش چرخش بنیادینی نسبت به گذشته عربستان بود که در آن رهبران همگی سالخورده بوده‌اند، بن سلمان خواستار آزادی‌های اجتماعی برای مردمش بود از جمله سینما (که ممنوع بود) برنامه‌های تفریحی زنده (<https://www.thenational.ae/business/economy/exclusive-saudi-arabia-to-host-disney-and-marvel-shows-to-retain-tourism-spend-at-home-1.780740>) مانند کنسرت‌های موسیقی و از همه چشمگیرتر سیاستی که عاقبت در ماه ژوئن با اجرای آن به زنان اجازه رانندگی داده شد، طرح‌های بلندپروازانه او برای دگرگونی اقتصادی هم از جمله عبارت از تنوع بخشیدن به منابع درآمد عربستان و رهایی آن از وابستگی به نفت است، طرح او موسوم به «چشم‌انداز 2030» پروژه‌ای بالقوه پرسود برای شرکت‌های آمریکایی است.

سیاست‌گذاران آمریکا سختگیری بن سلمان نسبت به ناراضیان را تحمل کرده‌اند - بن سلمان عده‌ای از اعضای خاندان سلطنتی را که نماد حلقه‌های قدرت رقیب خود می‌دانست مانند سرمایه‌گذار و بازرگان معروف الولید بن طلال سرکوب و زندانی کرد (<https://www.bbc.com/news/av/world-middle-east-42098201/inside-saudi-arabia-s-gilded-prison-at-riyadh-ritz-carlton>) و همچنین دیپلمات‌های کانادایی را که از فقدان حقوق بشر در عربستان سعودی خرده گرفته بودند از کشورش اخراج کرد (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-09-26/saudi-arabia-demands-canadian-apology-to-resolve-diplomatic-spat>) ارزشمندترین هدیه ولیعهد عربستان به همپیمانان غربی‌اش وعده «اسلام میانه‌رو» (https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/10/25/saudi-arabia-vows-to-return-to-moderate-islam-but-critics-wonder-what-it-will-look-like/?utm_term=.7b7fec8d88e7) بود که بنا بود به حمایت عربستان سعودی از مدارس مذهبی مشکوک و کمک‌های مالی به سازمان‌های خیریه غیرقابل اعتماد خاتمه دهد، عامل دیگر جذابیت اغواگرانه بن سلمان برای غرب رویکرد مثبت‌اش (<https://www.timesofisrael.com/palestinians-must-make-peace-or-shut-up-saudi-crown-prince-said-to-tell-us-jews>) به اسرائیل به عنوان بخشی از خاورمیانه بود یعنی این که مسئله فلسطین باید حل‌وفصل شود اما مانع رابطه میان عربستان و اسرائیل در زمینه توسعه روابط بازرگانی و فناوری نخواهد بود، به این ترتیب به نظر می‌رسید که عربستان سعودی امارات متحده عربی و اسرائیل در حال شکل دادن به ائتلافی جدید برای مقابله با ایران اند.

زمانی که ترامپ آمریکا را از توافق هسته‌ای ایران (برجام) بیرون کشید بن سلمان به پیروزی بزرگی دست یافت، از دید عربستان برجام موقعیت ایران را به عنوان کشوری هسته‌ای تثبیت می‌کرد بی آن‌که مهارش کند، حاکمان ریاض برجام را بدترین اهانت به پادشاهی عربستان و نشانه همدلی طبیعی باراک اوباما با ایران تلقی می‌کردند، به علاوه برجام روند توسعه موشکی ایران را کندتر نمی‌کرد تا جایی که موشک‌های ساخت ایران از جمله موشک‌های اصلاح‌شده از رده «اسکاد» در اختیار شورشیان یمن قرار گرفته و از سوی آنها به طور مرتب در خاک عربستان فرود می‌آید، حداقل دو موشک تا کنون ریاض را هدف گرفته است.

جنگ فاجعه‌آمیز در یمن که در سال 2015 آغاز شد یکی دیگر از سیاست‌های بن سلمان است که از موافقت تلویحی واشنگتن برخوردار بوده است، دولت عربستان علاقه‌مند بود که سرکشی جنگجویان حوثی مورد حمایت ایران را مهار کند، اما ضعف‌های ارتش عربستان در میدان جنگ با بی‌کفایتی نیروهایش در جنگ هوایی همراه شده و تلفات غیرنظامیان (<https://www.cnn.com/2018/09/01/middleeast/saudi-coalition-yemen-attack/index.html>) در اثر خطای هدف‌گیری هواپیماهای عربستان به شمار شرم‌آوری رسیده است، در بحبوحه این هرچو صرح قحطی دهشتناکی نیز دارد دامنگیر می‌شود، ماه گذشته زمانی که شماری از نمایندگان کنگره آمریکا متعهد شدند که جلو کمک نظامی ایالات متحده به نبرد عربستان در یمن را بگیرند مایک پمپئو وزیر امور خارجه به زبردستانش دستور داد (<https://www.wsj.com/articles/top-u-s-diplomat-backed-continuing-support-for-saudi-war-in-yemen-over-objections-of-staff-1537441200>) که کمک به عربستان را ادامه دهند با این استدلال که بدون کمک آمریکا شمار کشته‌شدگان از این هم بالاتر خواهد رفت، این پیروزی بزرگی برای بن سلمان به عنوان رهبر این جنگ بود.

حتی پیش از جنگ یمن ایالات متحده یکی از اصلی‌ترین تأمین‌کنندگان تجهیزات نظامی برای عربستان بوده که بزرگترین خریدار تسلیحات آمریکاست، عربستان عمدتاً هواپیماهای جنگی اف-15 را برای نیروی هوایی خود می‌خرد که در حال حاضر مرتباً برای بیماران یمن به کار می‌رود، اما زرادخانه سلاح‌های آمریکایی عربستان همچنین شامل موشک‌های زمین به هوای «پاتریوت» برای حفاظت از پایگاه‌های

هوایی و شهرها در مقابل حملات موشکی شورشیان یمنی است و شاید مهمتر از آن وجود قراردادهای خرید مهمات خدمات پس از فروش و خدمات آموزشی است که سالها ادامه خواهد داشت. ترامپ بارها عنوان کرده که هیچ یک از این قراردادها را به منظور تغییر رفتار عربستان لغو نخواهد کرد (<https://www.usatoday.com/story/news/world/2018/10/16/u-s-weapons-sales-saudis->) و به این کشور نشان داده است که تصمیمات بن سلمان می‌تواند از هرگونه پیامد معنی‌داری مصون باشد.

تغییر موضع ترامپ در مقابل قطر طی سال گذشته می‌تواند نشانگر میزان انعطاف او در حمایتش از بن سلمان باشد. زمانی که عربستان در ماه ژوئن 2017 همسایه خود در خلیج فارس یعنی قطر را به دلیل رابطه نزدیکش با ایران محاصره اقتصادی کرد پیام توییتری ترامپ موضعش در برابر ریاض را به روشنی نشان داد. ترامپ نوشت

(<https://www.theguardian.com/world/2017/jun/06/qatar-panic-buying-as-shoppers-stockpile-food-due-to-saudi-blockade>): «در سفر اخیرم به خاورمیانه یادآور شدم که دیگر نمی‌توان از یک ایدئولوژی افراطی حمایت مالی کرد. رهبران (کشورها) به قطر اشاره کردند. مراقب باشید!» اما گویا سرانجام دولت ترامپ متوجه شد که بازپس دست سعودی‌ها شده و در نتیجه فرصت‌های پرسودی را از دست داده است. از این رو در ماه ژانویه (2018) رکس تیلرسون وزیر خارجه وقت آمریکا و جیم ماتیس وزیر دفاع آمریکا در واشنگتن میزبان (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-first-u-s-qatar-strategic-dialogue>) نشست گفت‌وگوهای راهبردی میان آمریکا و قطر شدند. در ماه آوریل (2018) ترامپ در کاخ سفید به امیر قطر خوش آمد گفت

(<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/white-house-meeting-with-emir-of-qatar-holds-potential-for-deal-or-two>) و با رفتاری دوستانه با او در باره توافقات تجاری صحبت کرد.

خبرنگاران گروه‌های حامی حقوق بشر حتی شخص خاشقجی مقام‌های منتخب در آمریکا و اروپا را به دلیل حمایت‌شان از بن سلمان بارها به چالش کشیده‌اند. پاسخ مقام‌ها به طور کلی این بوده است که رفتار مستبدانه و نسنجیده ولیعهد عربستان را باید در کنار موفقیت‌هایش در تغییر دادن این کشور از مهد پرورش اسلام افراطی به منزلگاهی برای اسلام «واقعی» سعودی ملاحظه کرد که بنا به توصیف بن سلمان (<https://www.theguardian.com/world/2017/oct/24/i-will-return-saudi-arabia-moderate-islam-crown-prince>) نسخه «میان‌رو» اسلام است که پس از انقلاب 1979 در ایران از مسیر اصلی خود منحرف شده است. اما پس از مرگ خاشقجی آن هم به شیوه هولناک داعش‌مانندی که ظاهراً اتفاق افتاده – و گویا در آن از اژه استخوان‌بر استفاده شده – چنین تصویری را مخدوش می‌کند.

در پاسخ اعضای کنگره آمریکا برای محکوم کردن این رفتار با هم به رقابت برخاسته‌اند. مارکو روبیو سناتور جمهوری‌خواه ایالت فلوریدا قول می‌دهد (<https://www.cnn.com/2018/10/16/politics/rubio-khashoggi-arms-deal/index.html>) که نخواهد گذاشت «روابط معمول» آمریکا و عربستان ادامه پیدا کند مگر زمانی که وضعیت خاشقجی به درستی توضیح داده شود. لیندسی گراهام سناتور جمهوری‌خواه ایالت کارولینای جنوبی عهد کرده است (<https://www.cnn.com/2018/10/16/lindsey-graham-says-saudi-crown-prince-bin-salman-has-got-to-go.html>) که تا زمانی که بن سلمان در عربستان است به آنجا سفر نخواهد کرد. شماری از بنگاه‌های مشاور در زمینه استراتژی و ارتباطات مستقر در واشنگتن عربستان را به عنوان مشتری خود کنار گذاشته‌اند

(https://www.washingtonpost.com/politics/two-more-washington-lobbying-firms-drop-their-representation-of-saudi-arabia-in-wake-of-alleged-killing-of-jamal-khashoggi/2018/10/15/97ef1a38-d0b6-11e8-b2d2-f397227b43f0_story.html?utm_term=.05c34538c60d).

با این همه هفته گذشته ترامپ در را به روی بن سلمان باز نگه داشت و گفت که ناپدید شدن خاشقجی ممکن است کار «قاتلان خودسر» بوده باشد. پس از گفت‌وگو با پادشاه و ولیعهد عربستان ترامپ گفت که آنها هرگونه مسئولیتی در ماجرای خاشقجی را تکذیب کرده‌اند. ترامپ از قرار وضع خاندان سلطنتی سعودی را با پرت م. کاوانا قاضی دیوان عالی آمریکا همانند می‌کند وقتی می‌گوید: همه آنها را «گناهکار می‌دانند مگر خلافش ثابت شود». با داشتن چنین دوستانی در واشنگتن جای شگفتی نیست که بن سلمان فکر کند می‌تواند هر چه دلش خواست بکند.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Unpacking the UAE F-35 Negotiations

۱۵ فروردین ۱۴۰۳

Grant Rumley

(/policy-analysis/unpacking-uae-f-35-negotiations)

ARTICLES & TESTIMONY

How to Make Russia Pay in Ukraine: Study Syria

۱۵ فروردین ۱۴۰۳

Anna Borshchevskaya

(/policy-analysis/how-make-russia-pay-ukraine-study-syria)

BRIEF ANALYSIS

Bennett's Bahrain Visit Further Invigorates Israel-Gulf Diplomacy

۱۴ فروردین ۱۴۰۳

Simon Henderson

(/policy-analysis/bennetts-bahrain-visit-further-invigorates-israel-gulf-diplomacy)

TOPICS

(/policy-analysis/anrzhly-w-aqtsad/) انرژی و اقتصاد

(/policy-analysis/syast-amryka/) سیاست آمریکا

(/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzhly/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

REGIONS & COUNTRIES

(/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس